

بررسی تاثیر ویژگی‌های شخصیتی حسابرس بر قدرت قضاوت و کیفیت عملکرد

سید محمد میر محمدی شکتائی^۱، سید سهیل میرقربانی گنجی^۲

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۱/۱۹

تاریخ پذیرش ۱۴۰۳/۰۳/۰۶

چکیده

هدف از این تحقیق بررسی تاثیر ویژگی‌های شخصیتی حسابرس بر قدرت قضاوت و کیفیت عملکرد آنهاست. این تحقیق با توجه به نوع تحقیق پژوهشی از نوع همبستگی - توصیفی است. همچنین با توجه به نوع استفاده آنف تحقیقی کاربردی محسوب می‌شود. در عین حال با توجه به نوع گردآوری داده‌ها تحقیقی میدانی محسوب می‌شود. جامعه آماری این تحقیق شامل حسابرسان شاغل در موسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداری رسمی ایران و سازمان حسابرسی است. برای گردآوری داده‌ها از ابزار پرسشنامه استفاده شده است. روش تحلیل معادلات ساختاری با استفاده از نرم افزار اسمارت پی ال اس بوده است. نتایج بررسی تحلیلی نشان داده است که از پنج خصوصیت شخصیتی حسابرسان مستقل، روان رنجوری تاثیری منفی و معناداری بر عملکرد حسابرس و قدرت قضاوت آنها دارد. بر همین اساس چهار خصوصیت دیگر یعنی استقبال از تجربه، برونگرایی، وظیفه شناسی و توافق پذیری تاثیر مثبت و معناداری بر عملکرد حسابرس و قدرت قضاوت آنها دارد.

کلمه های کلیدی: ویژگی‌های شخصیتی، قدرت قضاوت، عملکرد حسابرس

---

^۱ دکتری تخصصی حسابداری، موسسه آموزش عالی روزبهان، واحد ساری، ایران، mohadammmohamadi@gmail.com
^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد رشته حسابرسی موسسه آموزش عالی روزبهان ساری soheilmirghorbani1998@gmail.com

۱-مقدمه

صورت‌های مالی یکی از اساسی‌ترین منابع اطلاعاتی مورد نیاز سهامداران، سرمایه‌گذاران و اعتباردهندگان در راستای اتخاذ تصمیمات سرمایه‌گذاری صحیح است. واضح است در صورت قابل استناد و اتکا بودن این گزارشها، در عین بالا رفتن اعتبار شرکت، ذی‌نفعان نیز قادر خواهند بود تا تصمیماتی بهینه اتخاذ کنند. از این حیث میشود فهمید که کیفیت عملکرد حسابرسان مستقل تا چه حد در این حوزه موثر می باشد. حسابرسان متخصص، مستقل و امین، عناصر مهمی می باشند که لازم است به وسیله مدیران شرکت حسابداری مدیریت گردند تا بتوانند به مشتریان خدمات مطلوب دهند و در قبال مردم پاسخگویی مطلوبی داشته باشند. حسابرس لازم است در خصوص صورت‌های مالی مشتری خویش به طور مستقل، حرفه‌ای و کاملاً صحیح اظهار نظر نماید (سیامسودین و همکاران، ۲۰۲۱).

توان تحلیل، قدرت قضاوت و در نهایت، عملکرد حسابرس در زمینه بررسی صورت‌های مالی نتیجه عملی است که حسابرس در انجام وظایفش با مسئولیت‌هایی که به وی محول می‌شود، به دست خواهد آورد و به یکی از شاخص‌هایی تبدیل می‌گردد که در راستای تعیین اینکه آیا عملکرد شغلی مطلوب است یا نه استفاده می‌شود (سانجوانی و ویسدها، ۲۰۱۶). از این حیث انتظار بر این است که هرچه عملکرد حسابرس مطلوبتر باشد گزارشات حسابرسی با کیفیت بالاتری را ارائه نماید که قابل اعتماد باشند (ساماگایو و فلیسیو، ۲۰۲۳).

به طور کلی، عملکرد به عنوان سطح موفقیت یک فرد در انجام کار خود تعریف می‌شود. از نظر رامادانتی (۲۰۱۳)، عملکرد حسابرس عبارت است از موفقیت یک حسابرس در انجام یک کار برای زمان معین بر اساس شرایط مقرر. برای اندازه‌گیری عملکرد حسابرس از سه دسته معیار استفاده می‌شود:

۱) کیفیت کار: کیفیت تکمیل کار بر اساس تمامی توانایی‌ها، مهارت‌ها و دانش حسابرس است.

۲) کمیت کار: مقدار کار ایجاد شده با هدف و مسئولیت کار حسابرس در یک دوره مشخص است.

۳) بهنگام بودن دقت انجام کار: به موقع بودن را می‌توان از سطح یک فعالیت تکمیل شده در زمان اولیه مورد نظر و به حداکثر رساندن زمان موجود برای سایر فعالیت‌ها مشاهده کرد (سیامسودین و همکاران، ۲۰۲۱).

در عین حال، بدیهی است برای انجام بهینه فرآیند حسابرسی، ویژگی‌های فردی و شخصیتی حسابرس می‌توانند دخیل باشند. به واقع تفاوت حسابرسان در سطح مختلف این خصوصیات می‌تواند منجر به ارائه خدمات حسابرسی متفاوتی شود. تفاوت‌هایی که بر اثر تاثیر عوامل درونی و بیرونی شکل گرفته است. به واقع، یک حسابرسی مطلوب تابع ویژگی‌هایی است که نیاز به حسابرسی مورد اتکای آن را به وجود آورده است (علوی و همکاران، ۱۳۹۸). در واقع می‌توان اینگونه گفت که یکی از ویژگی‌هایی که در این زمینه می‌تواند موثر باشد، خصوصیت شخصیتی حسابرس است.

به طور طبیعی افرادی با ویژگی‌های شخصیتی متفاوت در قبال محرک‌های مختلف عملکردی متفاوت بروز خواهند داد. این واکنش‌ها به غیر از آنکه ناشی از نوع رفتار محرک بیرونی است، بسته به خصوصیات افراد نیز متفاوت خواهد بود. بر همین اساس می‌توان انتظار داشت که حسابرسان مستقل به عنوان افرادی که وظیفه داوری و قضاوت در قبال گزارشات مالی را دارند، بسته به آنکه از کدام ویژگی شخصیتی بیشتر برخوردار باشند، رفتارها و قضاوت‌های متفاوتی را ارائه نمایند. برای مثال انتظار می‌رود افراد توافق‌پذیر به دلیل آنکه عمدتاً منطقی و منضبط هستند، قضاوت و عملکرد منطقی و علمی‌تری در زمینه حسابرسی صورتهای مالی نسبت به افراد روان‌رنجور که عمدتاً از ضعف روحی رنج می‌برند، داشته باشند (ساماگایو و فلیسیو، ۲۰۲۳).

در مجموع و با توجه به ادبیات موجود می‌توان اینگونه گفت که آنچه از ادبیات تحقیق بر می‌آید این است که اگرچه می‌توان انتظار داشت که ویژگی‌های شخصیتی حسابرس بر قدرت قضاوت و عملکرد وی، تاثیر معناداری داشته باشد اما از سویی وجود مطالعه‌ای که تاثیر ویژگی‌های شخصیتی مورد توجه این پژوهش را بر عملکرد حسابرس سنجیده باشد در مطالعات داخلی وجود نداشته و به عنوان یک خلا تحقیقاتی مشهود است. از این رو مسئله اصلی این تحقیق آن است که ویژگی‌های شخصیتی حسابرس چه تاثیری بر عملکرد و قدرت قضاوت وی بر جای خواهند گذاشت؟

۲- مبانی نظری تحقیق:

عملکرد حسابرس: عملکرد حسابرس نتیجه کاری است که حسابرس در انجام وظایفش با مسئولیت‌هایی که به او داده می‌شود، به دست می‌آورد و به یکی از معیارهایی تبدیل می‌شود برای تعیین اینکه آیا عملکرد شغلی خوب است یا خیر؟ در واقع، عملکرد حسابرس یعنی کیفیت ارائه خدمات وی در حوزه حسابرسی صورتهای مالی شرکت‌های طرف قرارداد (سانجیوانی و ویسادها، ۲۰۱۶).

ویژگیهای شخصیتی:

خصوصیات منحصر به فردی است که باعث تماز اخلاقی و رفتاری افراد از یکدیگر می شود. امروزه یکی از محبوب ترین نظریه های صفات شخصیتی می توان به نظریه ۵ بعدی مک گری و کاستا اشاره نمود. بر اساس این نظریه شخصیت انسان از ۵ بعد اصلی و اساسی تشکیل شده است و هر یک از ابعاد را به صورت یک طیف در نظر گرفته می شود بنابراین افراد می توانند در جایگاه های متفاوتی بر اساس این ابعاد قرار گیرند. این پنج بعد شامل موارد زیر می باشد:

برون گرایی

موافقت پذیری

وظیفه شناسی

روان رنجور خوایی

انعطاف پذیری نسبت به تجربیات جدید (چن و همکاران، ۲۰۱۵).

شخصیت از دیدگاه های مختلف مورد بررسی قرار گرفته و هر یک آن را بر اساس چارچوب رویکرد مربوط به خود تعریف کرده اند، از جمله گوردون آلپورت، یعنی کسی که به نظر بسیاری بنیان گذار مطالعات نوین شخصیت است، شخصیت را بدین گونه تعریف کرده است. سازمان پویایی از سیستم های روان - تنی فرد است که رفتارها و افکار خاص او را تعیین می کند. همچنین، آلپورت و اودبرت صفت را آمادگی های شخصی و فراگیر که شامل حالتی پایدار در تطابق فرد با محیط است، تعریف کرده اند. بنابراین صفت یا ویژگی، با حالت و فعالیتی که به جنبه های موقتی و ساده اطلاق می شود و به وسیله شرایط محیطی به وجود می آید تفاوت دارد (خانی، صمصام شریعت و آتش پور، ۱۳۹۲).

پیشینه تحقیق

تحقیقات خارجی

تحقی ساماگایو و فلیسیو (۲۰۲۳) تحقیقی با عنوان «تأثیر شخصیت حسابرس بر کیفیت حسابرسی»، انجام داده اند. این مطالعه با استفاده از مدل معادلات ساختاری حداقل مربعات جزئی و روش های تحلیل تطبیقی کیفی مجموعه فازی، تأثیر شخصیت حسابرس را بر کیفیت حسابرسی تحلیل می کند. این تحقیق از بینش های نظریه شخصیت ۵ بزرگ و مطالعات تجربی در کیفیت حسابرسی استفاده می کند. نتیجه PLS-SEM نشان می دهد که ویژگی های توافق پذیری، وظیفه شناسی و گشودگی به طور مثبت با شک حرفه ای

حسابرسان مرتبط است، در حالی که وظیفه‌شناسی و روان رنجوری بر کاهش عملکردهای کیفیت حسابرسی تأثیر منفی می‌گذارد. نتایج وجود پیکربندی‌های متعددی از ویژگی‌های شخصیتی را نشان می‌دهد که منجر به کیفیت حسابرسی بالا (پایین) می‌شود. علاوه بر این، عدم تقارن علی یافت شده نشان می‌دهد که شخصیت ترکیبی از ویژگی‌های فردی است که به شیوه‌ای متفاوت و پیچیده با کیفیت حسابرسی در تعامل است.

سیامسودین و همکاران (۲۰۲۱)، تحقیقی با عنوان «تأثیر تجربه کاری، پیچیدگی کار و خودکارآمدی بر عملکرد حسابرسان: مطالعه تجربی شرکت حسابداری عمومی در منطقه جاکارتا غربی»، انجام دادند. این مطالعه بر روی حساب‌رسان شرکت حسابداری دولتی در منطقه جاکارتای جنوبی با استفاده از نمونه‌گیری در دسترس و با پردازش داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار Lisrel 8.7 و SPSS 23 انجام شد. نتایج تحقیق حاکی از آن است که سابقه کار بر عملکرد حسابرسی تأثیر معناداری دارد، در حالی که پیچیدگی کار تأثیر منفی بر عملکرد حسابرسی دارد و خودکارآمدی بر عملکرد حسابرسی تأثیر مثبت می‌گذارد.

لیزیک و همکاران (۲۰۲۱)، تحقیقی به منظور بررسی تأثیر ویژگی‌های حساب‌رسان بر کیفیت حسابرسی انجام دادند. آنها با مطالعه بر روی اطلاعات به دست آمده از مصاحبه با ۲۰ حساب‌رسان متخصص و با تجربه دریافتند که تجربه حساب‌رسان هم با کیفیت حسابرسی بالاتر و هم با کارایی بیشتر مرتبط است. در تحلیل‌های اضافی، تأثیر مکانیسم‌های بالقوه برای این نمونه‌های مشاهده‌شده بررسی شد و شواهدی پیدا شد که ماهیت و زمان‌بندی این تجربه نیز اهمیت دارد. به طور خاص، تجربه دست اول واقعی در موقعیت‌های نظارتی عمده در میان حساب‌رسان، نقش مهمی در کیفیت حسابرسی‌هایی دارد که این شرکا ارائه می‌کنند، در حالی که تجربه در یک موقعیت نظارتی عمده یا صنعت تخصصی که در آن شریک، حسابرسی می‌کند به کارایی بیشتر تبدیل می‌شود.

هو و همکاران (۲۰۲۰)، در تحقیقی به بررسی تأثیر تجربه حساب‌رسان بر قیمت‌گذاری خدمات حسابرسی وی پرداختند. آنها با مطالعه ۲۰۷۱۲ شرکت - سال از کشور چین دریافتند که تجربه حساب‌رسان به طور قابل توجهی با حق الزحمه حسابرسی مرتبط است، که نشان می‌دهد تجربه حساب‌رسان مستقل می‌تواند حق بیمه حق الزحمه حسابرسی را کسب کند. علاوه بر این، اندازه مؤسسه حسابرسی رابطه مثبت بین تجربه حساب‌رسان و حق الزحمه حسابرسی را تقویت می‌کند.

رگوئرا آلوارادو و همکاران (۲۰۱۹)، تحقیقی با عنوان « آیا حسابرسان مدیریت سود را در زمان بحران اقتصادی کاهش می‌دهند؟»، انجام دادند. آنها با بررسی این موضوع بر روی ۱۲۰ شرکت اسپانیایی به روش همبستگی و تحلیل رگرسیونی دریافتند که اندازه حسابرس در حالت عادی تأثیر مثبت و در شرایط بحران مالی تأثیر منفی بر مدیریت سود دارد. دوره تصدی حسابرس در حالت عادی تأثیر منفی و در شرایط بحران مالی تأثیر مثبت بر مدیریت سود دارد. تخصص حسابرس در صنعت حالت عادی تأثیر منفی بر مدیریت سود دارد، اما در شرایط بحران مالی تأثیری بر مدیریت سود ندارد.

زحمتکش و رضازاده (۲۰۱۷) نیز تحقیقی با عنوان «تأثیر ویژگی‌های حسابرس بر کیفیت حسابرسی»، انجام دادند. هدف این پژوهش بررسی تأثیر تجربه کاری، شایستگی حرفه‌ای، انگیزه، پاسخگویی و عینیت حسابرس بر کیفیت حسابرسی از دیدگاه حسابرسان شاغل در شرکت‌ها می‌باشد. روش تحقیق همبستگی و تحقیق به لحاظ هدف کاربردی است. با توجه به نتایج این مطالعه، شایستگی حرفه‌ای، پاسخگویی و عینیت حسابرس تأثیر معناداری بر کیفیت حسابرسی دارد. بکارگیری افراد با تجربه بالا، کیفیت حسابرسی را با افزایش شایستگی حرفه‌ای حسابرس افزایش می‌دهد. مسئولیت‌پذیری عملکرد حسابرس را بهبود می‌بخشد و عینیت حسابرسان آنها را قادر می‌سازد تا بدون تأثیر افراد دیگر عمل کنند.

و سرانجام، دوی و ویراسادانا (۲۰۱۵)، تحقیقی با عنوان « تاثیر فشار زمان، محل و پیچیدگی وظایف بر رفتار حسابرسی ناکارآمد حسابداران عمومی»، انجام دادند. تحقیق حاضر تحقیقی به روش توصیفی است که به لحاظ هدف تحقیقی کاربردی است. پژوهشگران این تحقیق با بررسی اطلاعات سیصد و ده حسابرس در کشور اندونزی به روش تحلیل ساختاری و با استفاده از نرم‌افزار اسمارت پی ال اس، به این نتیجه دست یافتند که هر نوع محدودیت اعم از محدودیت زمانی و همچنین دشواری شرایط کار و پیچیدگی کار باعث بروز رفتار حسابرسی ناکارآمد حسابداران عمومی خواهد شد.

تحقیقات داخلی

در مطالعات داخلی نیز نعمتی کشتلی (۱۴۰۱)، در تحقیقی به بررسی تاثیر سبک‌های حل مسئله بر بی طرفی حسابرس پرداخت. این تحقیق از روش توصیفی - پیمایشی و ابزار پرسشنامه استفاده کرده است. نمونه آماری پژوهش شامل ۵۰۳ نفر حسابرسان مشغول به کار در سازمان حسابرسی و موسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران در سال ۱۳۹۹ هستند که به روش نمونه گیری تصادفی ساده انتخاب شده

اند. یافته های تحقیق نشان می دهد که بین سبک های حل مسئله با رویکرد روان شناختی - رفتاری کسیدی و بی طرفی حسابرس رابطه معناداری وجود دارد. همچنین سبک های خلاقانه، گرایش، اعتماد، جهت یابی، مهارگری و اجتناب به ترتیب بر بی طرفی بیشترین تاثیر را دارند.

همچنین رستمی و همکاران (۱۴۰۱)، نیز تاثیر تخصص و تجربه فعالیتی حسابرسان بر عملکرد آنها را مورد بررسی قرار دادند. هدف از تدوین این پژوهش بررسی اثر تخصص حسابرس در صنعت بر کیفیت حسابرسی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشد. برای این مهم یک فرضیه تدوین شد. فرضیه به بررسی بررسی اثر تخصص حسابرس در صنعت بر کیفیت حسابرسی می پردازد. بدین منظور داده های ۱۲۷ شرکت مورد بررسی قرار گرفت. برای تجزیه و تحلیل داده ها از نرم افزار SPSS نسخه ۲۳ استفاده گردید. نتایج حاصل از آزمون رگرسیون خطی فرضیه تحقیق نشان داد که اثر تخصص (تصدی) حسابرس در صنعت بر کیفیت حسابرسی تاثیر مثبت و معنی داری دارد.

علوی و معاریان (۱۴۰۰)، تحقیقی با عنوان «ویژگی های حسابرس و احتمال ورشکستگی» انجام دادند. در این پژوهش از متغیرهایی نظیر حق الزحمه حسابرس، اندازه موسسه حسابرسی، دوره تصدی موسسه حسابرسی و تخصص حسابرس در صنعت، به عنوان ویژگی های حسابرس و برای محاسبه احتمال ورشکستگی از شاخص ورشکستگی آلتمن (۲۰۰۰) و شاخص بومی شده کردستانی و همکاران (۱۳۹۳)، (که متناسب با محیط اقتصادی و مالی ایران طراحی شده) استفاده شده است. برای این منظور، داده های ۹۸ شرکت در بازه زمانی ۱۳۸۴-۱۳۹۶ با استفاده از رگرسیون لجستیک مورد بررسی قرار گرفت. نتایج پژوهش حاکی از عدم وجود رابطه معنادار بین ویژگی های حسابرس مورد بررسی با احتمال ورشکستگی بدست آمده از طریق مدل آلتمن (۲۰۰۰) می باشد. از طرفی نتایج پژوهش نشان می دهد که ویژگی های حسابرس رابطه معناداری با شاخص ورشکستگی بومی شده دارند. مطابق با این نتایج، شرکت هایی که حق الزحمه حسابرسی بالاتری داشته و توسط موسسات بزرگ حسابرسی شده اند، از احتمال بیشتری برای ورشکستگی برخوردارند. همچنین، شرکت هایی که توسط موسسات با دوره تصدی بالا و متخصص در صنعت حسابرسی شده اند، از احتمال کمتری برای ورشکستگی برخوردارند. بهرامعلی (۱۴۰۰) در تحقیقی به بررسی تاثیر پیچیدگی اطلاعات بر شکست حسابرسی ناشی از تقلب شرکتها پرداخت. نتایج تجربی نشان می دهد که افزایش

پیچیدگی اطلاعات شرکت‌ها با افزایش مجموع ارزش‌های پولی معاملات مربوط احتمال شکست حسابرس را افزایش، (RPT) به اشخاص وابسته، به ویژه معاملات مربوط به اشخاص وابسته مبتنی بر درآمد می‌دهد. علاوه بر این، تنوع بیشتر محصول، احتمال تقلب حسابرس را افزایش می‌دهد. این نتایج فرضیه عدم تقارن اطلاعات را پشتیبانی می‌کنند، یعنی افزایش پیچیدگی اطلاعات شرکت شفافیت اطلاعات را کاهش می‌دهد و در نتیجه عدم تقارن اطلاعات بین مدیران و حسابرسان را افزایش می‌دهد. در نتیجه خطر شکست حسابرسی بالاتر است. این تحقیق نشان می‌دهد که حسابرسان باید در ارائه معاملات حسابرسی حرفه‌ای، هنگامی که شرکتی معاملات پیچیده مربوط به اشخاص مرتبط و تنوع محصولات را انجام می‌دهد، توجه کافی داشته باشند.

بختیاری و همکاران (۱۴۰۰)، تحقیقی به منظور شناسایی عوامل موثر بر ویژگی‌های روانشناختی حسابرسان در قضاوت حسابرسی انجام دادند. ابزار جمع‌آوری داده‌ها، مصاحبه‌های نیمه‌ساختار یافته بوده و به منظور گردآوری اطلاعات، با به‌کارگیری روش نمونه‌گیری هدفمند با ۲۰ نفر از خبرگان شامل اساتید حسابداری دانشگاه‌ها مصاحبه انجام شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها در سه مرحله کدگذاری باز، کدگذاری محوری و کدگذاری انتخابی انجام گرفت. بر اساس آن، مدل کیفی پژوهش طراحی شد. نتایج پژوهش حاضر، نشان‌دهنده استخراج بالغ بر ۱۰۷ اکل یا مفهوم اولیه از مصاحبه‌ها و نیز احصاء ۲۰ مفهوم و ۶ مقوله است که در قالب مدل پارادیمی شامل شرایط علی با خرده مقولات: ویژگی‌های فردی، عواطف و سلامت روانی حسابرسان و عوامل دموگرافیکی، شرایط زمینه‌ای با خرده مقولات خانواده، عوامل قانونی، عوامل محیطی، فرهنگ و محیط سیاسی، مقوله محوری با خرده مقولات: استرس ناشی از کار، استقلال و بی‌طرفی، شرایط مداخله‌گر: عوامل سازمانی و محیط اقتصادی، راهکار/تعاملی با خرده مقولات: مهارتها، دانش حسابرس، احساس تعلق به حرفه و قدرت تصمیم‌گیری به نهادهای تصمیم‌گیر و ناظر و پیامد با خرده مقوله: قضاوت‌های حرفه‌ای می‌باشد.

ابطحی (۱۳۹۹)، تحقیقی با عنوان «مطالعه تاثیر اخلاق، تجربه و شایستگی بر کیفیت حسابرسی با توجه به نقش میانجی شک و تردید حسابرس» انجام دادند. جامعه آماری تحقیق حاضر شامل حسابرسان، حسابرسان ارشد و سرپرستان موسسات عضو جامعه حسابداران رسمی ایران می‌باشد. با استناد به فرمول کوکران تعداد ۱۲۰ نفر به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب و به پرسش‌نامه پاسخ گفتند. فرضیه‌های پژوهش توسط آزمون‌های رگرسیون مورد آزمون قرار گرفتند. نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل‌ها نشان داد

که تردید حرفه‌ای حسابرس بر ارتباط بین اخلاق حسابرس و کیفیت حسابرسی تاثیر دارد، همچنین تردید حرفه‌ای حسابرس بر ارتباط بین تجربه حسابرس و کیفیت حسابرسی تاثیر دارد و در نهایت تردید حرفه‌ای حسابرس بر ارتباط بین صلاحیت و شایستگی حسابرس و کیفیت حسابرسی تاثیر دارد.

علوی و همکاران (۱۳۹۸)، نیز تحقیقی با عنوان «ویژگی‌های موسسه حسابرسی و مدیریت سود تعهدی و واقعی»، انجام داده‌اند. تحقیق فوق به روش همبستگی و با استفاده از روش‌های تحلیل رگرسیونی صورت گرفته است. دوره زمانی تحقیق مربوط به سال‌های ۹۰ تا ۹۶ بوده و نمونه آماری نیز برابر با ۹۹ شرکت فعال در بورس تهران است. یافته‌ها نشان می‌دهند بین استقلال، رتبه در جامعه حسابداران رسمی، چرخش و اندازه مؤسسه حسابرسی با مدیریت سود تعهدی رابطه معنادار برقرار است. عمر، توان رقابت و اندازه مؤسسه حسابرسی تأثیر معناداری بر مدیریت سود ناشی از جریان نقد عملیاتی غیرعادی دارند. عمر، استقلال، رتبه در جامعه حسابداران رسمی، اندازه، تخصص و دوره تصدی مؤسسه حسابرسی از تأثیر معناداری بر مدیریت سود ناشی از هزینه‌های تولید غیرعادی برخوردار هستند. به علاوه، عمر، توان رقابت، رتبه در بورس و اوراق بهادار، اندازه، تخصص و دوره تصدی مؤسسه حسابرسی تأثیر معناداری بر مدیریت سود ناشی از هزینه‌های اختیاری غیرعادی دارند.

۳- فرضیه تحقیق

فرضیه اصلی اول:

بررسی تاثیر ویژگی‌های شخصیتی حسابرس بر کیفیت عملکرد حسابرس.

فرضیه های فرعی:

فرضیه فرعی اول: بررسی تاثیر برونگرای بر عملکرد حسابرس

فرضیه فرعی دوم: بررسی تاثیر توافق پذیری بر عملکرد حسابرس

فرضیه فرعی سوم: بررسی تاثیر وظیفه شناسی بر عملکرد حسابرس

فرضیه فرعی چهارم: بررسی تاثیر روان رنجوری بر عملکرد حسابرس

فرضیه فرعی پنجم: بررسی تاثیر استقبال از تجربه بر عملکرد حسابرس

فرضیه اصلی دوم:

بررسی تاثیر ویژگی‌های شخصیتی حسابرس بر قدرت قضاوت حسابرس

فرضیه های فرعی:

فرضیه فرعی ششم: بررسی تاثیر برونگرای بر قدرت قضاوت حسابرس

فرضیه فرعی هفتم: بررسی تاثیر توافق پذیری بر قدرت قضاوت حسابرس

فرضیه فرعی هشتم: بررسی تاثیر وظیفه شناسی بر قدرت قضاوت حسابرس

فرضیه فرعی نهم: بررسی تاثیر روان رنجوری بر قدرت قضاوت حسابرس

فرضیه فرعی دهم: بررسی تاثیر استقبال از تجربه بر قدرت قضاوت حسابرس

۴- روش تحقیق

پژوهش علمی فرآیند بررسی نظام یافته، کنترل شده، و تجربی پدیده‌هایی است که روابط بین آن‌ها از طریق فرضیه و نظریه هدایت می‌شود. در انجام پژوهش ابتدا بایستی با توجه به هدف مورد نظر سوالات و فرضیه‌هایی را مطرح نموده، و پس از بررسی و انتخاب روش مناسب به جستجوی پاسخ سوالات، یا به عبارتی آزمون فرضیات مطرح شده پرداخت.

جهت پاسخ گویی به سوالات پژوهشی و یا فرضیه‌های مطرح جهت پاسخ گویی به سوالات پژوهشی و یا فرضیه‌های مطرح شده، داده‌هایی باید جمع آوری شده و مورد تجزیه و تحلیل و تفسیر قرار گیرند. به این فرآیند تبدیل داده‌ها به اطلاعات، روش تحقیق گفته می‌شود (سرمد، بازرگان و حجازی، ۱۳۸۰). در انتخاب نوع روش تحقیق حتما باید در نظر داشت که چه کسانی در ارتباط با تحقیق تصمیم گیرنده به حساب می‌آیند و اینکه کاربردهای تحقیق برای چه افرادی و به چه دیدگاه‌هایی است، تا تحقیق با مشکل عدم کار آمدی روبرو نشود (علی احمدی و سعید نهایی، ۱۳۸۶).

ویژگی‌های این تحقیق به طور خلاصه شرح زیر است:

الف) از لحاظ هدف تحقیق: تحقیقی کاربردی است. چراکه نتایج آن را می‌توان در عمل به کار گرفت و در راستای بهبود کیفیت فرآیند عملیات حسابرسی مورد استفاده قرار داد.

ب) از لحاظ زمان انجام تحقیق: از این حیث این تحقیق تحقیقی مقطعی محسوب می‌شود.

ج) از لحاظ نوع تحقیق: از نوع تحقیق توصیفی - پیمایشی است.

د) از لحاظ نوع داده: این تحقیق از لحاظ نوع داده، تحقیقی کمی محسوب می‌شود.

هدف تحقیق

هدف اصلی:

بررسی تاثیر ویژگی های شخصیتی حسابرس بر کیفیت عملکرد حسابرس.
بررسی تاثیر ویژگی های شخصیتی حسابرس بر قدرت قضاوت حسابرس
اهداف فرعی:

- هدف فرعی اول: بررسی تاثیر برونگرای بر عملکرد حسابرس
- هدف فرعی دوم: بررسی تاثیر توافق پذیری بر عملکرد حسابرس
- هدف فرعی سوم: بررسی تاثیر وظیفه شناسی بر عملکرد حسابرس
- هدف فرعی چهارم: بررسی تاثیر روان رنجوری بر عملکرد حسابرس
- هدف فرعی پنجم: بررسی تاثیر استقبال از تجربه بر عملکرد حسابرس
- هدف فرعی ششم: بررسی تاثیر برونگرای بر قدرت قضاوت حسابرس
- هدف فرعی هفتم: بررسی تاثیر توافق پذیری بر قدرت قضاوت حسابرس
- هدف فرعی هشتم: بررسی تاثیر وظیفه شناسی بر قدرت قضاوت حسابرس
- هدف فرعی نهم: بررسی تاثیر روان رنجوری بر قدرت قضاوت حسابرس
- هدف فرعی دهم: بررسی تاثیر استقبال از تجربه بر قدرت قضاوت حسابرس

قلمرو موضوعی

بررسی تاثیر ویژگی های شخصیتی بر عملکرد و قدرت قضاوت حسابرس

قلمرو زمانی

این مطالعه در بازه زمانی پاییز ۱۴۰۱ تا بهار ۱۴۰۲ انجام خواهد گرفت.

قلمرو مکانی

استان تهران و حسابرسان فعال در آن به جهت سهولت دسترسی به افراد آزمون شونده با توجه به دشواری کارکردن بر روی نمونه ای از سراسر کشور

جامعه و نمونه آماری

جامعه آماری به مجموعه افراد، اشیاء و یا به طور کلی پدیده ای اطلاق می شود که محقق می تواند نتیجه مطالعه خود را به کلیه آنها تعمیم دهد. جامعه آماری تحقیق با یک یا چند صفت مشترک شناسایی می شود. بر این اساس، جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه حسابرسان شاغل در موسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداری رسمی ایران و سازمان حسابرسی است. همچنین به منظور تعیین حجم نمونه آماری از فرمول کوکران استفاده خواهد شد.

روش ها و ابزار گردآوری اطلاعات:

گردآوری اطلاعات در مورد مبانی نظری و پیشینه پژوهش از روش کتابخانه‌ای به طریق کتب و مقالات معتبر، مجلات و سایت‌های تخصصی فارسی و لاتین خواهد گرفت. در حوزه گردآوری داده‌ها نیز از ابزار پرسشنامه استفاده شده است. همانگونه که پیشتر بیان شد برای اندازه‌گیری متغیر عملکرد حسابرس از پرسشنامه استاندارد ساماگیاو و فلیچیو (۲۰۲۳)، استفاده می‌شود. این پرسشنامه شامل ۵۸ گویه و با طیف پنج درجه‌ای لیکرت از تماماً مخالفم تا تماماً موافقم مرتب شده است. خلاصه ابزار و متغیرهای مورد استفاده در این تحقیق در جدول زیر به نمایش درآمده است.

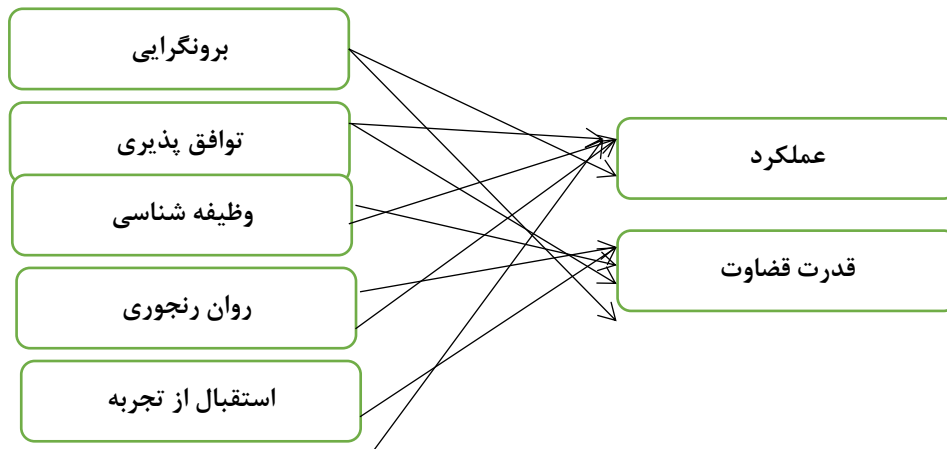
جدول ۱: تناظر مولفه و گویه

متغیر	عنوان	تعداد گویه	منبع سوالات
مستقل	عملکرد حسابرس	۶	ساماگیاو و فلیچیو (۲۰۲۳)
مستقل	قدرت قضاوت حسابرس	۵	ساماگیاو و فلیچیو (۲۰۲۳)
وابسته	برونگرایی	۸	ساماگیاو و فلیچیو (۲۰۲۳)
وابسته	توافق پذیری	۹	ساماگیاو و فلیچیو (۲۰۲۳)
وابسته	وظیفه شناسی	۹	ساماگیاو و فلیچیو (۲۰۲۳)
وابسته	روان رنجوری	۸	ساماگیاو و فلیچیو (۲۰۲۳)
وابسته	استقبال از تجربه	۱۰	ساماگیاو و فلیچیو (۲۰۲۳)

معیارهای ورود به پژوهش شامل عضویت در موسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداری رسمی ایران و سازمان حسابرسی و همچنین تمایل و علاقه پرسنل به پاسخگویی است. تنها ملاک خروج نیز مخدوش بودن پرسشنامه است. لازم به ذکر است که این پرسشنامه‌ها شامل دو بخش سوالات است. در بخش اول شاخص‌های دموگرافیک پاسخ‌دهندگان شامل مواردی همچون سن، جنسیت، سطح تحصیلات، وضعیت تاهل و ... از آنها پرسیده خواهد شد و در بخش بعد سوالات مربوط به متغیرها به نحوی که در بالا بیان شد است.

۵-مدل و نحوه اندازه‌گیری متغیرها:

بر اساس پژوهش ساماگیاو و فلیچیو (۲۰۲۳)، مدل مفهومی پژوهش به قرار ذیل خواهد بود:

نگاره ۱-۱: مدل مفهومی پژوهش (منبع: ساماگیاو و فلیچیو، ۲۰۲۳)

۶- تجزیه و تحلیل آماری :

آمار توصیفی

سرانجام در بخش دوم آمار توصیفی نوبت به تشریح پراکندگی متغیرهای پژوهش می گردد. در این بخش با ارائه شاخص هایی همچون بیشینه، کمینه، میانگین و انحراف معیار، چشم اندازی از کیفیت پاسخ ها به مطالعه کنندگان ارائه می شود. پراکندگی مشاهده شده در پاسخ ها نشان می دهد که پاسخ دهندگان از دامنه نظرات متفاوتی برخوردار بوده اند و این موضوع می تواند به جامعیت پاسخ ها کمک نماید.

جدول ۴-۵: جدول توصیفی مربوط به آماره های توصیفی

متغیرهای پژوهش	میانگین	انحراف استاندارد	کمینه	بیشینه
عملکرد حسابرس	۲۳/۴۶	۰/۶۸	۱۹	۲۸
قدرت قضاوت حسابرس	۱۹/۰۹	۰/۵۶	۱۶	۲۲
برونگرایی	۳۱/۲۲	۰/۷۶	۲۵	۳۷
توافق پذیری	۳۶/۰۷	۰/۸۸	۲۹	۴۱
وظیفه شناسی	۳۵/۱۱	۰/۶۱	۳۱	۴۰
روان رنجوری	۲۹/۰۳	۰/۴۶	۲۱	۳۵
استقبال از تجربه	۳۸/۴۹	۰/۶۱	۳۳	۴۶

آمار استنباطی

بررسی بارهای عاملی

یکی از پیش فرض های مهم تحلیل ساختاری بررسی ارتباط مناسب گویه ها با مولفه هاست. برای این کار از تحلیل عاملی استفاده می شود.

برای سنجش مناسب بودن این شاخص از آزمون بارهای عاملی بر روی مدل ساختاری پژوهش استفاده می شود. ضرایب بارهای عاملی روی مسیرهای میان هر یک از متغیرها و سوالاتش ترسیم شده است. بسته به اینکه محقق چه میزان دقت را برای حذف سوالات در نظر بگیرد، مقادیر ملاک متغیر است. با این حال، کمترین سرحد معرفی شده مقدار ۰/۴ است (هالند، ۱۹۹۹).

نتیجه اولین بارگذاری نشان داده است که مطابق با جدول زیر تعدادی از سوالات از مقدار مناسب برخوردار نبوده و نیاز است از مدل حذف شوند.

جدول ۴-۶: بارهای عاملی نامناسب

شماره گویه	متغیر
۲۴ و ۲۲	توافق پذیری
۳۵ و ۳۱	وظیفه شناسی
۴۲	روان رنجوری
۵۲ و ۴۹	استقبال از تجربه

پس از حذف سوالات مجددا مدل اجرا می شود و نتیجه اجرای مجدد مدل نشان از مناسب بودن تمام گویه ها دارد.

برازش مدل اندازه گیری

در این حالت، از آزمونهای آلفای کرونباخ، پایایی ترکیبی و روایی همگرا و روایی واگرا برای تایید کیفیت مناسب برازش در حالت اندازه گیری استفاده شده است که نتایج در جداول بعدی به نمایش درآمده است. لازم به ذکر است که محدوده مناسب و قابل قبول هر آزمون در ستون بالای آن به نمایش درآمده است.

جدول ۴-۷: نتایج معیارهای آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی

متغیرها	ضرایب آلفای کرونباخ (Alpha>0.7)	ضرایب پایایی ترکیبی (CR>0.7)
عملکرد حسابرس	۰/۸۶	۰/۸۹
قدرت قضاوت حسابرس	۰/۸۸	۰/۹۰
برونگرایی	۰/۸۶	۰/۸۸
توافق پذیری	۰/۸۹	۰/۹۲
وظیفه شناسی	۰/۹۰	۰/۹۲
روان رنجوری	۰/۸۳	۰/۸۵

استقبال از تجربه	۰/۸۴	۰/۸۷
------------------	------	------

معیار سنتی محاسبه پایایی آلفای کرونباخ است. آلفای کرونباخ براساس میزان پراکنش داده‌ها تعیین می‌شود و انحراف معیار عامل اصلی سنجش پایایی است. از سوی دیگر پایایی ترکیبی براساس هماهنگی درونی سوالات هر عامل محاسبه می‌شود بنابراین معیار دقیق تری است. به هر روی با توجه به اینکه مقدار مناسب برای آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی بزرگتر از ۰/۷ است و مطابق با یافته‌های جدول فوق، این مقدار برای کلیه متغیر بالاتر از این میزان است، می‌توان مناسب بودن پایایی را در این پژوهش تایید نمود. همچنین بر اساس جدول ۴-۱۰، روایی همگرای مدل نیز تایید می‌شود.

جدول ۴-۸: نتایج AVE

متغیرها	میانگین واریانس استخراجی (AVE > 0.5)
عملکرد حسابرس	۰/۵۸
قدرت قضاوت حسابرس	۰/۵۵
برونگرایی	۰/۵۹
توافق پذیری	۰/۶۰
وظیفه شناسی	۰/۵۶
روان رنجوری	۰/۵۳
استقبال از تجربه	۰/۵۲

و سرانجام آخرین معیار در این راستا، بررسی روایی نسبت خصیصه متفاوت به مشابه است. مطالعات اخیر نشان می‌دهند که معیارهای بارهای عرضی و همچنین فورنل و لارکر برای بررسی روایی واگرا کافی نیست و هیچ کدام از این دو روش مسائل مربوط به روایی واگرا را نشان نمی‌دهد.

معیار HTMT برابر است با میانگین همه ضرایب معرفی که متغیرهای متفاوت را می‌سنجیده نسبت به میانگین متوسط همبستگی معرف هایی که همان متغیرها را مطالعه می‌کنند.

در خصوص مقدار HTMT اگر چنانچه کمتر از ۰/۹ باشد، بین دو متغیر انعکاسی روایی واگرا برقرار است. و آنچنان که مشاهده می‌شود این موضوع در مورد تمامی موارد صادق است.

جدول ۴-۹: نتایج شاخص روایی واگرا

بررسی تاثیر ویژگی‌های شخصیتی حسابرس و...

	عملکرد حسابرس	قدرت قضاوت حسابرس	برونگرایی	توافق پذیری	وظیفه شناسی	روان رنجوری	استقبال از تجربه
عملکرد حسابرس							
قدرت قضاوت حسابرس	۰/۶۵۸						
برونگرایی	۰/۴۳۸	۰/۶۴۵					
توافق پذیری	۰/۷۸۵	۰/۷۴۱	۰/۸۰۸				
وظیفه شناسی	۰/۶۲۳	۰/۷۰۱	۰/۷۹۹	۰/۶۴۳			
روان رنجوری	۰/۶۳۳	۰/۷۷۷	۰/۶۹۸	۰/۶۶۹	۰/۶۸۸		
استقبال از تجربه	۰/۶۱۹	۰/۶۹۸	۰/۷۰۳	۰/۷۰۱	۰/۶۷۱	۰/۷۰۳	

برازش مدل ساختاری

در این دسته با استفاده از معیارهایی همچون R^2 ، VIF و Q^2 ارتباط بین متغیرها مورد بررسی قرار می‌گیرد.

لازم به ذکر است که معیار R^2 معیاری است که نشان از تاثیر یک متغیر برونزا بر یک متغیر درونزا دارد و سه مقدار ۰/۱۹، ۰/۳۳ و ۰/۶۷ به عنوان آستانه های ضعیف، متوسط و قوی برای آن در نظر گرفته می‌شود (هنسلر و همکاران، ۲۰۱۵). مطابق با شکل ۴-۱ این شاخص برای متغیر وابسته مورد محاسبه قرار گرفته است و با توجه به نتایج می‌توان دید که از میزان مطلوبی برخوردار است. جدول زیر نشان‌دهنده اعتبار مدل بر اساس این معیار است.

جدول ۴-۱۰: نتیجه معیار R^2

متغیرها	مقدار R^2
عملکرد حسابرس	۰/۶۸۲
قدرت قضاوت حسابرس	۰/۸۲۲

همچنین معیار Q^2 نیز قدرت پیش‌بینی مدل را تعیین می‌کند. در صورتیکه که مقدار آن در مورد یک سازه درونزا مقادیر ۰/۰۲ و ۰/۱۵ و ۰/۳۵ باشد به ترتیب نشان‌دهنده پیش‌بینی ضعیف، متوسط و قوی آن سازه (عامل) با سازه های برونزای مربوط به خود است (هنسلر و همکاران، ۲۰۱۵). نتایج این آزمون در جدول ۴-۱۱ ارائه شده است و می‌توان دید که مقدار اتخاذ شده در محدوده مطلوبی قرار دارد.

جدول ۴-۱۱: نتیجه معیار Q^2

متغیرها	مقدار Q^2
عملکرد حسابرسان	۰/۳۸۷
قدرت قضاوت حسابرسان	۰/۴۰۹

برآزش مدل کلی

آخرین وضعیت مورد بررسی برآزش مدل در حالت کلی است که با معیار GOF سنجیده می شود. سه مقدار ۰/۰۱ و ۰/۲۵ و ۰/۳۶ به عنوان مقادیر ضعیف، متوسط و قوی برای آن محسوب می شوند. این معیار از طریق فرمول زیر محاسبه می شود:

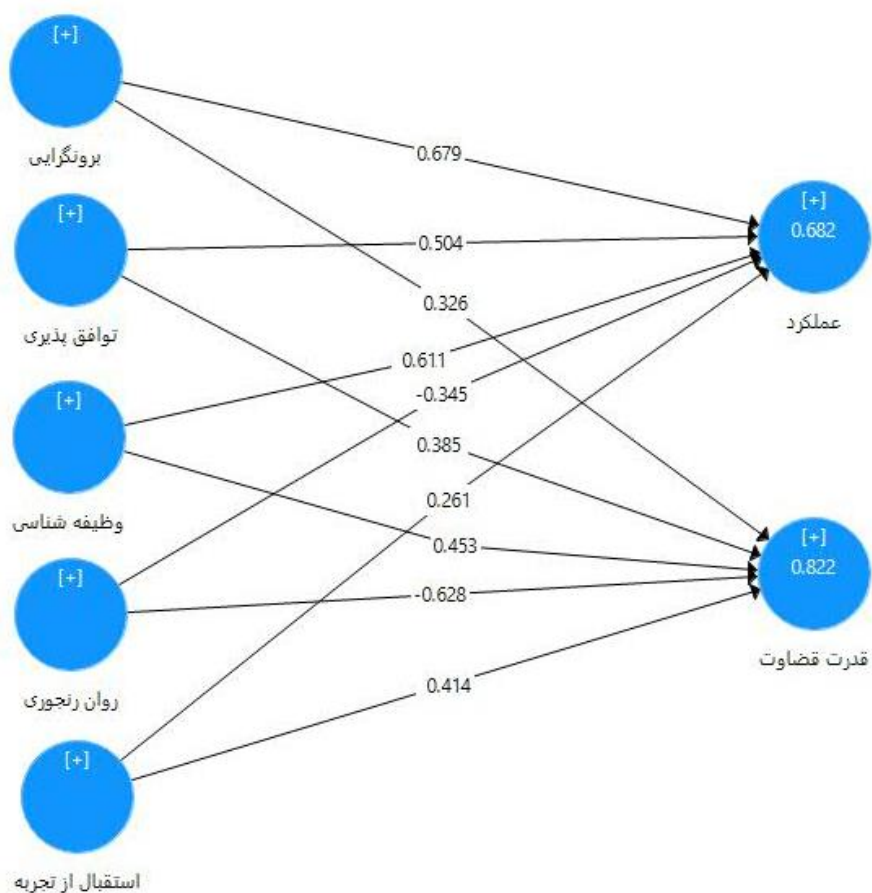
$$= 0.499GOF = \sqrt{Communalities * R^2}$$

که در آن Communalities عبارت است از میانگین مقادیر اشتراکی.

با توجه به آنکه آستانه مطلوب این معیار ۰/۳۶ است، بالا بودن این معیار (۰/۴۵۶)، در این پژوهش نشان از برآزش کلی مناسب مدل دارد.

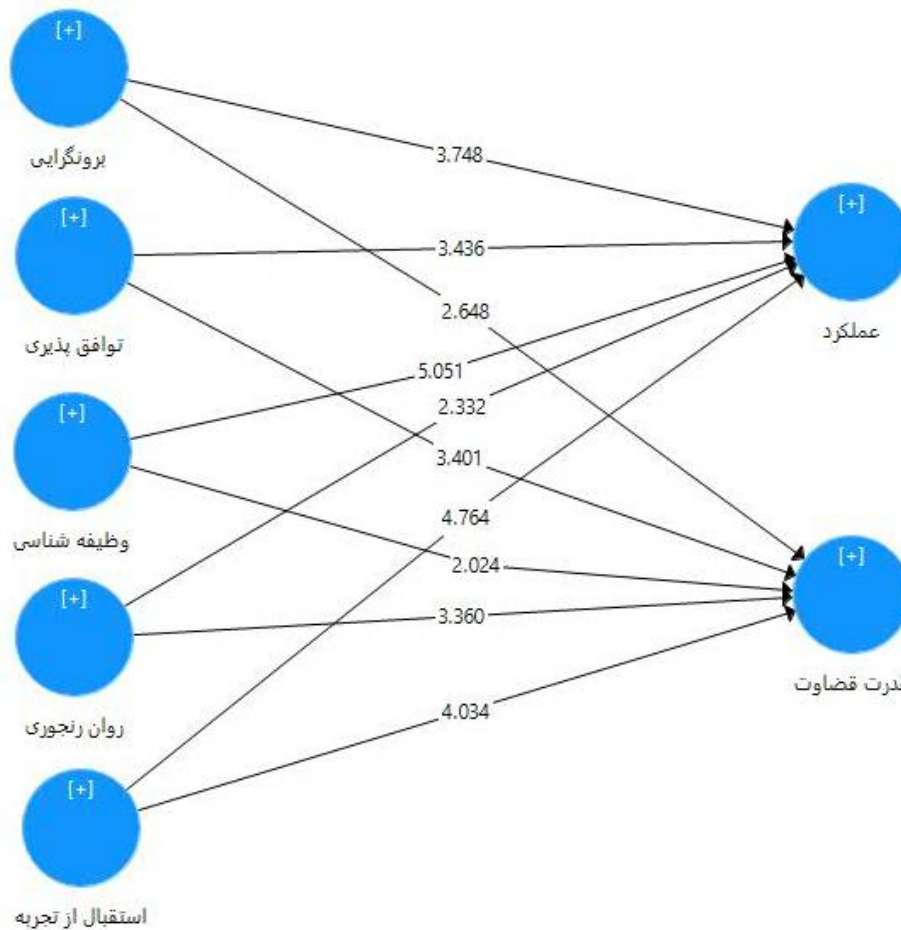
پس از اطمینان از مناسب بودن برآزش صورت گرفته در هر سه حالت مورد نظر، نوبت به تفسیر روابط می رسد. اساس کار بر این است که چنانچه یک رابطه که با پیکان جهت دار مشخص شده است دارای ضریب معناداری بالاتر از ۱/۹۶ باشد گواه معنادار بودن آن رابطه است. ضریب مربوط به این رابطه نیز در نگاره ضرایب مشخص شده است.

شکل ۴-۱: مدل ساختاری تحقیق همراه با ضرایب

آنگونه که از نگاره فوق بر می آید، به غیر از دو مسیر خروجی از شاخص و ویژگی روان رنجوری، باقی ضرایب مثبت هستند. با این وجود پیش از استفاده از این اعداد برای تفسیر نتایج لازم است تا نسبت به معنادار بودن این ضرایب اطمینان حاصل کرد. این فرآیند در شکل ۲-۴ بررسی می شود.

شکل ۴-۲: مدل ساختاری تحقیق همراه با معناداری

آنگونه که از نگاره فوق بر می آید، تمامی مسیرها دارای معناداری لازم هستند. به عبارتی چهار متغیر از پنج متغیر دارای تاثیر مثبت و معناداری بر هر دو متغیر وابسته هستند. این مسئله تنها در مورد متغیر روان رنجوری کاملا برعکس است.

بررسی فرضیه های پژوهش

اینک و پس از اطمینان از برازش مطلوب مدل در همه ابعاد، به تفسیر فرضیه های پژوهش پرداخته شده است که جمع بندی آن در جدول ۴-۱۲ و همچنین ۴-۱۳ آمده است.

جدول ۴-۱۲: نتایج فرضیه های مرتبط با متغیر وابسته قدرت قضاوت حسابرسان

فرضیه	ضرایب	معناداری	نتیجه
برونگرای بر قدرت قضاوت حسابرسان تاثیر معناداری دارد.	۰/۳۲۶	۲/۶۴۸	تایید فرضیه
توافق پذیری بر قدرت قضاوت حسابرسان تاثیر معناداری دارد.	۰/۳۸۵	۳/۴۰۱	تایید فرضیه
وظیفه شناسی بر قدرت قضاوت حسابرسان تاثیر معناداری دارد.	۰/۴۵۳	۲/۰۲۴	تایید فرضیه

بررسی تاثیر ویژگی‌های شخصیتی حسابرس و...

روان رنجوری بر قدرت قضاوت حسابرس تاثیر معناداری دارد.	۰/۶۲۸-	۳/۳۶۰	تایید فرضیه
استقبال از تجربه بر قدرت قضاوت حسابرس تاثیر معناداری دارد.	۰/۴۱۴	۴/۰۳۴	تایید فرضیه

جدول ۴-۱۳: نتایج فرضیه‌های مرتبط با متغیر وابسته عملکرد حسابرس

فرضیه	ضرایب	معناداری	نتیجه
برونگرای بر عملکرد حسابرس تاثیر معناداری دارد.	۰/۶۷۹	۳/۷۴۸	تایید فرضیه
توافق پذیری بر عملکرد حسابرس تاثیر معناداری دارد.	۰/۵۰۴	۳/۴۳۶	تایید فرضیه
وظیفه شناسی بر عملکرد حسابرس تاثیر معناداری دارد.	۰/۶۱۱	۵/۰۵۱	تایید فرضیه
روان رنجوری بر عملکرد حسابرس تاثیر معناداری دارد.	-۰/۳۴۵	۲/۳۳۲	تایید فرضیه
استقبال از تجربه بر عملکرد حسابرس تاثیر معناداری دارد.	۰/۲۶۱	۴/۷۶۴	تایید فرضیه

۷- خلاصه نتایج فرضیه‌های تحقیق:

مدل مورد بررسی در این پژوهش، مدل تحلیل ساختاری بوده است که برای تفسیر و تجزیه و تحلیل‌های لازم از روش PLS و نرم افزار Smartpls استفاده شده است. پیش از شروع بررسی تحلیل ساختاری فوق با استفاده از تحلیل عاملی تاییدی به تبیین کیفیت عاملها و گویه‌ها پرداخته شد تا در صورت نیاز نسبت به اصلاح مدل اقدام شود. نتایج این بخش نشان داد که به غیر از تعدادی از سوالات (اشاره شده در فصل چهار) کلیه سوالات، دارای بار عاملی بالاتر از ۰/۴ هستند. بنابراین، نسبت به حذف آنها اقدام شده و مدل مجدد اجرا شد و تحلیل ساختاری مدل با ترکیب جدید مورد تحلیل قرار گرفت.

آزمون‌های آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی مقدار مناسب همبستگی شاخص‌های یک متغیر با آن متغیر را مورد تایید قرار داد. آزمون AVE روایی همگرای متغیرهای پژوهش را تایید کرده و شاخص R^2 نیز برای متغیرهای وابسته پژوهش محاسبه شده است که با توجه به مقدار آستانه، مناسب بودن برازش ساختاری مدل تایید شد. همچنین، آزمون Q^2 نیز انجام شد که نتایجش حاکی از توانایی بالای پیش بینی مدل بوده است و سرانجام آزمون GOF نیز مناسب بودن برازش مدل را در حالت کلی مورد تایید قرار داده است. با توجه به مناسب بودن نتیجه کلیه آزمونهای صحت سنجی، مسیرها تفسیر و فرضیه‌های تحقیق مورد بررسی قرار گرفت که نتایج در جدول ۵-۱، نشان داده شده است.

جدول ۵-۱: خلاصه یافته‌های پژوهش

فرضیه	شرح فرضیه	نتیجه
۱	برونگرای بر قدرت قضاوت حسابرس تاثیر معناداری دارد.	تایید فرضیه

۲	توافق پذیری بر قدرت قضاوت حسابرسان تاثیر معناداری دارد.	تایید فرضیه
۳	وظیفه شناسی بر قدرت قضاوت حسابرسان تاثیر معناداری دارد.	تایید فرضیه
۴	روان رنجوری بر قدرت قضاوت حسابرسان تاثیر معناداری دارد.	تایید فرضیه
۵	استقبال از تجربه بر قدرت قضاوت حسابرسان تاثیر معناداری دارد.	تایید فرضیه
۶	برونگرایی بر عملکرد حسابرسان تاثیر معناداری دارد.	تایید فرضیه
۷	توافق پذیری بر عملکرد حسابرسان تاثیر معناداری دارد.	تایید فرضیه
۸	وظیفه شناسی بر عملکرد حسابرسان تاثیر معناداری دارد.	تایید فرضیه
۹	روان رنجوری بر عملکرد حسابرسان تاثیر معناداری دارد.	تایید فرضیه
۱۰	استقبال از تجربه بر عملکرد حسابرسان تاثیر معناداری دارد.	تایید فرضیه

منابع

- ابطحی، سیده نرجس. (۱۳۹۹). مطالعه تاثیر اخلاق، تجربه و شایستگی بر کیفیت حسابرسان با توجه به نقش میانجی شک و تردید حسابرسان، *مطالعات اقتصاد، مدیریت مالی و حسابداری*، دوره ۶، شماره ۲، صص ۱۱۹-۱۳۵
- اخگر، محمد امید و زاهد دوست، حمزه (۱۳۹۷). بررسی تأثیر نفوذ مدیرعامل بر رابطه بین عملکرد شرکت و گردش مدیرعامل، فصلنامه حسابداری مالی، شماره ۳۹، صص ۶۰-۸۱
- ایمانی برندق، محمد؛ مهرانی، کاوه و حجت شمایی، رحیم. (۱۳۹۵). شناسایی عوامل تعیین کننده کیفیت حسابرسان در ایران از دیدگاه حسابرسان رسمی، *مجله دانش حسابداری*، شماره ۲۵، صص ۱۶۷-۱۸۹
- بختیاری، عباس؛ حجازی، رضوان؛ جرجرزاده، علیرضا. (۱۴۰۰)، دانش حسابداری و حسابرسان مدیریت، دوره ۱۰، شماره ۳۷، صص ۱۴۳-۱۵۸.
- بهرامعلی، زهرا (۱۴۰۰). تاثیر پیچیدگی اطلاعات بر شکست حسابرسان ناشی از تقلب های شرکت، چهارمین همایش بین المللی دانش و فناوری هزاره سوم اقتصاد، مدیریت و حسابداری / ایران، تهران، <https://civilica.com/doc/1236724>
- توانگر حمزه کلایی، افسانه و اسکافی اصل، مهدی (۱۳۹۷). ارتباط بین قدرت مدیرعامل، ویژگی های کمیته حسابرسان و کیفیت کنترل داخلی، پژوهش های حسابداری مالی و حسابرسان، شماره ۳۸، صص ۱۸۷-۲۰۷
- سواری، ضحی؛ رستمی، محمدرضا و عباسی، ابراهیم (۱۳۹۷)، بررسی تاثیر چرخه عمر بر سیاست های مالی، سرمایه گذاری، بدهی و نقدینگی، پژوهش های تجربی حسابداری، شماره ۳۰، صص ۱۵۵-۱۷۳
- شکوری، هادی (۱۳۹۹)، بررسی تاثیر حمایت از مدیر بر ارزش و ریسک شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، پایان نامه کارشناسی ارشد، موسسه آموزش عالی سمندگان

- شمیرانی، سیمیندخت (۱۳۹۸)، تاثیر دوره تصدی مدیریت بر رابطه بین جریان نقد آزاد و ارزش شرکت، پایان نامه کارشناسی ارشد، موسسه آموزش عالی رجا
- خواجوی، شکرالله، میمند، مهدی (۱۳۹۴)، رابطه بین کیفیت حسابرسی و مدیریت سود با هدف دستیابی به آستانه‌های سود، مجله دانش حسابداری، سال ششم، شماره ۲، صص ۵۶ - ۲۹
- علوی، سید مصطفی و معماریان، محسن. (۱۴۰۰). ویژگیهای حسابرس و احتمال ورشکستگی، پژوهش های تجربی حسابداری، شماره ۴۰، صص ۱۵۹-۱۸۲
- علوی، معصومه؛ یعقوب نژاد، احمد؛ محمدی نوده، فاضل. (۱۳۹۸)، ویژگی های موسسه حسابرسی و مدیریت سود تعهدی و واقعی، فصلنامه پژوهش های حسابداری مالی و حسابرسی، دوره ۱۱، شماره ۴۴، صص ۲۳-۵۸.
- فخاری، حسین. عدیلی، مجتبی. (۱۳۹۴). بررسی رابطه بین جریان های نقدی آزاد و مدیریت سود از طریق فعالیت های واقعی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. نشریه بررسی های حسابداری و حسابرسی، دوره ۱۹، شماره ۴، صفحات ۶۳ تا ۷۸.
- فروغی، داریوش و جعفر باباجانی (۱۳۸۷)، ارزیابی قابلیت پاسخگویی نظام حسابداری نسبت به مسئولیت اجتماعی واحدهای انتفاعی، فصلنامه مطالعات حسابداری، شماره ۸، صص ۳۹-۶۰
- فروغی، داریوش؛ شهشانی، میرشمس و پورحسین، سمیه (۱۳۸۷)، نگرش مدیران درباره افشای اطلاعات حسابداری اجتماعی، بررسی های حسابداری و حسابرسی، شماره ۵۲، صص ۵۵-۷۰
- گجراتی، دامودار (۱۳۸۶)، مبانی اقتصادسنجی، حمید ابریشمی، تهران، انتشارات دانشگاه تهران
- مجتهدزاده، ویدا. آقایی، پروین (۱۳۹۰)، عوامل مؤثر بر کیفیت حسابرسی مستقل از دیدگاه حسابرسان مستقل و استفاده کنندگان، فصلنامه، بررسی های حسابداری و حسابرسی، شماره ۳۸، صص ۷۶-۵۳
- مهدوی و کارجوی رافع، حمید (۱۳۸۴)، تغییر حسابرس: چراغ قرمز یا سبز، مجله حسابرس، شماره ۴۹، صص ۳۲-۲۶
- ملکیان، اسفندیار؛ صمدی، محمود؛ دریایی، عباسعلی (۱۳۹۲)، بررسی رابطه پاداش هیئت مدیره با شاخص های حسابداری ارزیابی عملکرد، تحقیقات حسابداری و حسابرسی، شماره ۲۳، صص ۳۵-۲۴
- نیکبخت، محمدرضا؛ طاهری، مسعود؛ غزنوی، محمدصادق و غواصی کناری، محمد (۱۳۹۵)، بررسی مدیریت سود در شرکتهای عرضه کننده اولیه در مقایسه با سایر شرکتهای، بررسی های حسابداری و حسابرسی، دوره ۲۰، شماره ۲، صفحات ۳۳ تا ۴۲.

فصلنامه کنکاش مدیریت و حسابداری، جلد ۴، شماره ۳، پاییز ۱۴۰۳

نوروش، ایرج و دیگران (۱۳۸۸)، «ویژگی های شرکت های هموار ساز»، فصلنامه بصیرت، سال چهاردهم، ش ۳۸، ص ۱۱۱-۱۲۰

نونهال نهر، علی اکبر و اکبرپور، سعید. (۱۳۹۸). بررسی تاثیر تجربه حسابرس بر حق الزحمه و کیفیت حسابرسی در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، چشم انداز حسابداری و مدیریت، شماره ۶، صص ۱-۱۶

هندرکسن، ا. و مایکل ون بردا، ترجمه علی پارسائیان (۱۳۸۵)، «تئوریهای حسابداری»، انتشارات ترمه، جلد اول و دوم.

ولک دادت، ترجمه علی پارسائیان (۱۳۷۷)، «تئوری حسابداری»، انتشارات ترمه، جلد اول و دوم.

- Aguir, I., Aguir, W. (2020), Director and officer liability protection and firm value, *Finance Research Letters* 32 (3), PP. 1-9
- Akbar, A.; Akbar, M.; Tang, W.; Qureshi, M.A. Is Bankruptcy Risk Tied to Corporate Life-Cycle? Evidence from Pakistan. *Sustainability* 2019, 11, 678
- Akhigbe, A., Martin, A. D. (2006). Valuation impact of Sarbanes-Oxley: Evidence from disclosure and governance within the financial services industry. *Journal of Banking and Finance*, 30(3), 989-1006
- Altunbaş, Y., Thornton, J., Uymaz. Y., (2019), The effect of CEO power on bank risk: Do boards and institutional investors matter?, *Finance Research Letters* 63 (2), PP. 20-27
- Arens, I. R. J., M. S. Beasley, and A. Alvin. 2010. Auditing and assurance services: An integrated approach. NJ: Prentice-Hall. Upper Saddle River.
- Bandura, A. (1997). "Self_Efficacy: the Exercise of control, H.W. Freeman and company". New York.
- Balsam, S., J. Krishnan, and J. S. Yang. 2003. Auditor industry specialization and earnings quality, *Auditing, Journal of Practice & Theory*, 22(2), 71-97.
- Baxter, P., Cotter, J. (2009). Audit committees and earnings quality. *Accounting and Finance*, 49(2), 267-290. <http://dx.doi.org/10.1111/j.1467-629X.2008.00290.x>
- Bedard, J., Chtourou, S. M., & Courteau, L. (2004). The effect of audit committee expertise, independence, and activity on aggressive earnings management. *Auditing: A Journal of Practice & Theory*, 23(2), 13-35
- Berger, A.N.; Udell, G.F. The economics of small business finance: The roles of private equity and debt markets in the financial growth cycle. *J. Bank. Financ.* 1998, 22, 613-673
- Block, S. B. (2004). The latest movement to going private: an empirical study. *Journal of Applied Finance*, 14, 6-44. <http://dx.doi.org/10.1007/BF02751643>
- Chen, K.Y., K. Lin, and J. Zhou. 2005. Audit Quality and Earnings Management for Taiwan IPO Firms. *Managerial Auditing Journal*. 20 (1): 86-104.
- Chan, L. K. C., Lakonishok, J., & Sougiannis, T. (2001). The stock market valuation of research and development expenditures. *The Journal of Finance*, 56, 2431-2456. <https://doi.org/10.1111/0022-1082.00411>
- Chin, C. L., and H.Y. Chi. 2009. Reducing restatements with increased industry expertise. *Contemporary Accounting Research*. 26(3): 729-765.
- Clausen, S., & Hirth, S. (2016). Measuring the value of intangibles. *Journal of Corporate Finance*, 40, 110-127. <https://doi.org/10.1016/j.jcorpfin.2016.07.012>.
- DeAngelo, L. 1981. Auditor size and auditor quality. *Journal of Accounting and Economics* 3 (3): 183-199.

DeFond, M.L., T. J.Wong, and S. H. Li .2000. The Impact of Improved Auditor Independence on Audit Market Concentration in China. *Journal of Accounting and Economics*. 28:269–305.

Desak Made Putri Sanjiwani, I Gede Suparta Wisadha: Pengaruh Locus Of Control, Gaya Kepemimpinan dan Komitmen Organisasi Pada Kinerja Auditor Kantor Akuntan Publik. *E-Jurnal Akuntansi Universitas Udayana* [e-ISSN 2302-8556], Vol.14, No.2, Februari (2016)

Dewi, Wayan Pradnyantha Wirasedana: Pengaruh Time Budget Pressure, Loc, dan Task Complexity pada Dysfunctional Audit Behavior Akuntan Publik. *E-Jurnal Akuntansi Universitas Udayana*.11.1, 1-14, (2015)

Eberhart, A. C., Maxwell, W. F., & Siddique, A. R. (2004). An examination of long-term abnormal stock returns and operating performance following R&D increases. *The Journal of Finance*, 59, 623–650.

Fang, V. W., Noe, T. H., &Tice, S. (2009). Stock market liquidity and firm value.*Journal of Financial Economics*, 94(1),150-169

Felo, A. J., Srinivasany, K., &Solieri, S. A. (2003).Audit committee characteristics and the perceived quality of financial reporting: An empirical analysis.*Working paper*.

Gul, F., Leung, S, (2004), “Board Leadership, Outside Directors Expertise and Voluntary Corporate Disclosure”, *Journal of accounting and public policy*. 23, PP. 351-379.

Gu, L. (2016). Product market competition, R&D investment, and stock returns. *Journal of Financial Economics*, 119, 441–455. <https://doi.org/10.1016/j.jfineco.2015.09.008>.

Hou, F., J. Liu., T. Pang., and H. Xiong. 2020. Signing auditors’ foreign experience and audit pricing, *Economic Modelling*. 91:300-312

Hariss, K. 2012. Mandatory Audit Rotation: An International Investigation. Phd Dissertation, C.T. Bauer College of Business, University of Houston

Huang, C. L.,Chen,W. J., &Lu, K. C.(2014). The monitoring effect of information disclosure: Institutional and retail investors. *International Journal of Information and Management Sciences*, 25(S),197-214.1

Huang, C. L.(2016). Can the Audit Committee Provide Better Oversight of Listed Companies? –An Efficiency of Cash Holdings Perspective *Asian Journal of Finance & Accounting*, 8(1),100-126

Huang, H. H. (2013). A Comparison of market performance: Taiwan Stock Exchange and R.O.C. Over-the-counter Securities Exchange.*National Taiwan University Law Journal*,42(S), 1109 -1145.

Hsu, H. C., Reed, A. V., & Rocholl, J. (2010). The new game in town: Competitive effects of IPOs. *The Journal of Finance*, 65, 495–528. <https://doi.org/10.1111/j.1540-6261.2009.01542.x>.

Hasbrouck, J., &Schwartz, R. A. (1988).Liquidity and execution costs in equity markets.*The Journal of Portfolio Management*, 14(3), 10-16.<http://dx.doi.org/10.3905/jpm.1988.409160>

Hombert, J., & Matray, A. (2018). Can innovation help U.S. manufacturing firms escape import competition from China? *The Journal of Finance*, 73, 2003–2039. <https://doi.org/10.1111/jofi.12691>.

Hou, F., Liu, J., Pang, T, & Xiong, H. (2020). Signing auditors’ foreign experience and audit pricing, *Economic Modelling*, 91-300-312

Hsu, W. H. (2014). Can audit committee improve earnings quality more than the supervisors inTaiwan?NTUManagementReview,24(S1),203232.<http://dx.doi.org/10.6226/NTURM2014.JUN.R1100>

Indhiana, Tita: Pengaruh Gender, Kompleksitas Tugas, Orientai Tujuan, dan SeltEfficacy Terhadap Kinerja Auditor. Undergraduate Thesis, *Fakultas Ekonomi dan Bisnis Universitas Muhammadiyah Surakarta*, (2014)

Jensen M C, Meckling W, (1976). "Theory of the firm: managerial behavior, agency costs and ownership structure". *Journal of Financial Economics* 3, 305-360.

Kim, Y., Park, M., Wier, B. 2012. Is Earnings Quality Associated With Corporate Social Responsibility?. *Accounting Review* 87(3), 761–796.

Kinley, K. (2013). Towards modelling web search behaviour: integrating users' cognitive styles (Doctoral dissertation). Queensland University of Technology Brisbane Australia

Kristiyanti, LMS: Pengaruh Emotional Quotient dan Self Efficacy terhadap Kinerja Auditor, Yogyakarta, Sekolah Tinggi Ilmu Ekonomi *Amanat Akademisi Surakarta* (STIE AAS). (2015)

Kosmidou, K., (2017) "The determinants of banks' profits in Greece during the period of EU financial integration", *Managerial Finance*, Vol. 34 Iss: 3, pp.146 – 159.

Lin, J. W., and M. I. Hwang. 2010. Audit quality, corporate governance, and earnings management: A meta-analysis. *International Journal of Auditing*, 14(1): 57–77.

Lina Agustini, A. A. N. B. Dwirandra: Pengaruh Kompleksitas Tugas dan Komitmen Organisasi pada Kinerja Auditor dengan Tindakan Supervisi sebagai Variabel Moderasi. *E-Jurnal Akuntansi Universitas Udayana* Vol.21.2. 1430-1459, November (2017)

Lisic, L., J. Pittman., and B. Zimmerman. 2021. You can't get there from here: The influence of an audit partner's prior non-public accounting experience on audit outcomes. *Accounting, Organizations and Society*. 11(2): 101-120

)

Reguera-Alvarado, N., D. F. Pilar., and L. Joaquina. .2019. Do auditors mitigate earnings management during economic crisis?, *Spanish Accounting Review*. 22 (1): 6-20.

Sabrun Ibrahim et al. (2016) . Analysis of Earnings Management Practices and Sustainability Reporting for Corporations that offer Islamic Products & Services. *Procedia Economics and Finance* 28 , 176 – 182